

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 11.7.2007
KOM(2007) 407 lõplik

KOMISJONI ARUANNE

nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse (Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta) rakendamise kohta alates 2005. aastast

[SEK(2007) 979]

1. MEETOD

Vastavalt nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse (Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta)¹ artiklile 34 esitas komisjon parandatud aruande, milles hindab kõnealuse õigusakti (edaspidi „raamotsus”) kohaldamist kõikides liikmesriikides².

Käesolev teine aruanne koostati justiits- ja siseküsimuste nõukogu 2. juuni 2005. aasta ettepanekul³ ajakohastada kõnealune hinnang 1. juunil 2007 seoses Rumeenia ja Bulgaaria ühinemisega Euroopa Liiduga 1. jaanuaril 2007. Komisjon võttis käesoleva aruande hindamiskriteeriumideks ühelt poolt üldkriteeriumid, mida tavaliselt kasutatakse raamotsuse rakendamise hindamisel (kasulikkus, selgus ja õiguskindlus, täielik kohaldamine, ülevõtmistähtaja järgimine),⁴ ja teiselt poolt konkreetsed vahistamismäärusega seotud kriteeriumid, milleks on peamiselt selle kohtulik iseloom, mõjususe ja kiirus.

Käesoleva aruande koostamisel toetub komisjon peamiselt vahistamismääruse rakendamiseks kasutatavatele uutele siseriiklikele sätetele sellistena, nagu liikmesriigid nende teksti talle edastasid, liikmesriikide märkustele esimese aruande kohta, nagu need avaldati,⁵ ning nõukogu peasekretariaadi edastatud lisateabele, eriti vastustele, mis liikmesriigid andsid nõukogu eesistujariigi saadetud statistikaküsimustikus⁶ ning Belgia⁷, Taani⁸ ja Eesti⁹ jaoks koostatud hindamisaruannetele, mille salastatus on kustutatud. Lisaks pidas komisjon kahepoolset dialoogi selleks nimetatud siseriiklike kontaktisikutega ja osales dialoogis, mille Euroopa Parlament algatas sel teemal rahvusparlamentidega¹⁰.

2. HINDAMINE

2.1. Üldine praktikas rakendamine vaatamata teatavatele esialgsetele raskustele ülevõtmisel

Vahistamismäärus on edukas. Käesolev aruanne osutab, et määrust kohaldatakse igal aastal üha rohkem, sest see võimaldab kohtunikel praktikas saavutada hõlpsasti üleandmisi siduvate ja tavapäraste väljaandmismenetlustega võrreldes lühikeste tähtaegadega (vt 2.1.1). Komisjon soovib käesolevas aruandes siiski meelde tuletada ülevõtmisraskusi, mida tuli 2005. aastal ületada ja mis tulenevad osaliselt põhiseadusest (2.1.2).

¹ EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1.

² KOM(2005)63 ja SEK(2005)267, 23.2.2005, mida on muudetud KOM(2006)8 ja SEC(2006)79.

³ Nõukogu pressiteade nr°8849/05, 3.6.2005, lk 10 ja dokument nr°8842/1/05, 19.5.2005.

⁴ KOM(2001)771, 13.12.2001, § 1.2.2.

⁵ COPEN 118, 2.9.2005.

⁶ COPEN 75, 15.4.2005.

⁷ 16454/1/06 REV1 COPEN 128, 3. jaanuar 2007.

⁸ 13801/1/06 REV1 COPEN 106, 6. detsember 2006.

⁹ 5301/01/07 REV1 COPEN 6, 20. veebruar 2007.

¹⁰ Euroopa Parlamendi soovitus nõukogule Euroopa vahistamismääruse hindamise kohta, 2005/2175(INI), 15.3.2006.

2.1.1. Euroopa vahistamismääruse kohaldamine on täielikult juurdunud

Liikmesriikide vahel esitatud taotluste kogumaht on oluliselt kasvanud. Seega ei ole Euroopa vahistamismäärus mitte üksnes peaaegu asendanud väljaandmismenetluse Euroopa Liidus, vaid määruse kasutamine on selle eeliste tõttu laialdaselt levinud. Üksikud juhtumid, kus määrust ei kohaldata, on peamiselt seotud teatavate piirangutega, mis on kehtestatud:

- Euroopa vahistamismääruse ajutisele kohaldamisele (artikkel 32 / FR, IT ja AT tegid asjakohased avaldused; aga oli ka ekslikke avaldusi: CZ, LU, SI). Itaalia seaduse artikli 30 lõikega 1 nähakse ette, et kõnealuse seaduse sätteid kohaldatakse väljastatud ja saadud Euroopa vahistamismääruste täitmise taotlustele alles pärast seaduse jõustumist ehk 14. maid 2005, mis ei ole raamotsusega kooskõlas. CZ ja LU tehtud avaldused ei vasta raamotsuse artikli 32 sätetele, sest kõnealused riigid on ühtaegu nii Euroopa vahistamismääruste väljastajad kui ka vastuvõtjad. CZ puhul lahendati see probleem, kui võeti vastu ülevõtmisseaduse muudatus, mis jõustus 1. juulil 2006. Alates sellest kuupäevast võtab CZ vastu ja väljastab vahistamismäärusi tegude eest, mis pandi toime enne 1. novembrit 2004, välja arvatud oma kodanike kohta. Tšehhi kodanike poolt enne 1. novembrit 2004 toime pandud süütegude puhul ei ole üleandmine võimalik, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse isikute väljaandmise Euroopa konventsiooni ja selle kahte (15. oktoobri 1975 ja 17. märtsi 1978) protokoll. Pärast 1. novembrit 2004 Tšehhi kodanike toime pandud süütegude puhul kehtib siiski vastastikkuse tingimus.
- kodanike üleandmisele (artikkel 33/AT tegi selle kohta nõukogule avalduse; samuti tegid avalduse DE (teatava perioodi kohta aastatel 2005.–2006.) ning CY ja CZ, kellest CZ lubab oma kodanike üleandmist ainult pärast 1. novembrit 2004 ja CY pärast 1. maid 2004 toime pandud tegude eest). PL puhul on kodanike üleandmine võimalik pärast seaduse muutmist 7. novembril 2006, teo topeltkaristatavust kontrollitakse aga järjekindlalt.

Vaatamata liikmesriikide ühise statistikavahendi puudumisele osutavad edastatud andmed, et Euroopa vahistamismäärus on saanud praktikas üldkasutatavaks, ning nendest võib välja lugeda põhisuundumusi, mis kinnitavad selle menetluse tõhusust.

2005. aasta jooksul väljastasid 23 liikmesriiki, kes selle kohta andmeid edastasid,¹¹ ligi 6900 määrust ehk poole rohkem kui 2004. aastal. Enam kui 1770 juhul õnnestus väljastatud määruste abil tagaotsitav leida ja vahistada. Seni veel mitteametlikud andmed 2006. aasta kohta kinnitavad selget iga-aastast kasvutendentsi.

Määruseid edastas peamiselt Interpol (58 % kõikidest väljastatud määrustest) ja/või edastati neid Schengeni infosüsteemis 13 liikmesriigis, kellel on sellele juurdepääs (52 % koguarvust). Ülejäänud Euroopa vahistamismäärused edastati kõige sagedamini lihtsalt otse asjaomaste liikmesriikide vahel¹². 23 liikmesriigi edastatud andmete kohaselt on saadud Euroopa vahistamismääruste koguarv (üle 8500)

¹¹ BE ja DE ei saanud 2005. aasta kohta andmeid edastada (COPEN 52 9005/4/06 REV 4, 30.6.2006, mida on täiendatud REV 5, 18. jaanuar 2007).

¹² Arvude 58 % ja 52 % summa on suurem kui 100 %, sest sama määrust võib edastada mitme kanali kaudu.

suurem, kui neid väljastatud määruste arv, kuna ühte Euroopa vahistamismäärust saab adresseerida mitmele liikmesriigile.

2005. aastal vahistati Euroopa vahistamismääruse alusel eespool nimetatud 23 liikmesriigis üle 1770 tagaotsitava. Nendest vahistamistest kokku üle 86 % lõppesid isiku tegeliku üleandmisega määruse väljastanud liikmesriigile (ehk 1532 üleantud isikut) (60 % 2004. aastal). 2005. aastal üleantud isikutest pooled anti üle nende endi nõusolekul (üks kolmandik 2004. aastal). Pealegi oli enam kui viiendik 2005. aastal Euroopa Liidus üle antud isikutest neid üle andma nõustunud liikmesriigi kodanikud (või residendid), kusjuures igal teisel sellisel juhul nõuti raamotsuse artikli 5 lõikes 3 ettenähtud tagatist.

Teist liiki tagatisti, mis on nõutavad tagaseljaotsuste või eluaegse vangistuse puhul, taotletakse vaid harva. Erandi moodustavad mõned liikmesriigid (näiteks NL), kes nõuavad neid süstemaatiliselt, mis tekitab probleeme täitvatele riikidele.

Üldiselt kinnitavad 2005. aasta andmed, et Euroopa vahistamismäärusega toimuvad üleandmised palju kiiremini kui varem. Taotluse täitmise keskmine tähtaeg on lühenenud umbes ühelt aastalt endise väljaandmise puhul vähem kui kuue nädalani või küllalt sageli koguni 11 päevani,¹³ juhul kui isik on enda üleandmisega nõus (vastavalt umbes 45 ja 15 päeva 2004. aastal). See keskmine ei tohiks siiski varjata asjaolu, et mõnedel riikidel (IE ja UK) on üleandmise tähtajad kõnealusest keskmisest palju pikemad ja ületavad oluliselt raamotsuses kehtestatud maksimumtähtaegu, mille üle komisjon avaldab kahetsust. Komisjon avastas 2005. aastal umbes 80 juhtumit (ehk ligi 5 % üleandmistest), kus ei suudetud raamotsuse artikli 17 lõikes 4 ettenähtud 90päevasest tähtajast kinni pidada. Komisjon soovib rõhutada asjaolu, et isegi kui mõned riigid teatavad Eurojustile järjekindlalt kõikidest hilinemistest, ei tee seda veel kõik, kuid kõik liikmesriigid peaksid selle poole püüdlema.

Praktilisel tasandil täheldatakse, et kui raamotsuse lisas esitatud Euroopa vahistamismääruse dokumente (artikkel 8) täidetakse peaaegu kõikides liikmesriikides korralikult, siis kogemus näitab, et isikusamasuse andmete ja asjaolude kirjelduse rubriike tuleb täita hoolikamalt¹⁴. Lisaks on oluline märkida, et Euroopa kohtute võrk on teinud sidusalt kättesaadavaks teabe, mis aitab kindlaks teha riikide pädevad kohtud (artikli 10 lõige 1)¹⁵, ja et Eurojust avaldas suunised, et aidata lahendada juhtumeid, mille kohta liikmesriigid nõu küsisid (artikli 16 lõige 2)¹⁶.

2.1.2. Põhiseadusest tulenevad ülevõtmisraskused mõnedes liikmesriikides, mis on tänaseks ületatud.

2005. ja 2006. aastal takistas õigusnormide vastuolu ajutiselt raamotsuse tervikuna kohaldamist Euroopa Liidus. Nimelt leiti, et mõnes liikmesriigis (PL, DE, CY) olid riiklikud rakenduseeskirjad 2005. aastal täielikult või osaliselt põhiseadusega

¹³ Statistika IE kohta (vastus küsimusele 7.2 „ühe nädala ja ühe aasta vahel”) ei ole sisse võetud (COPEN 52 REV 4, 30.06.2006)

¹⁴ RJE 6, 31.3.2006.

¹⁵ <http://www.ejn-crimjust.eu.int>

¹⁶ Eurojusti 2004. aasta aruande II lisa.

vastuolus. Komisjon täheldab rahuloluga, et kõnealused raskused on ületatud ning täna ei takista need enam Euroopa vahistamismääruse kohaldamist.

Esimesel juhul (PL) leiti, et põhiseadusega on vastuolus ainult üks kodanike üleandmist lubava seaduse säte (artikli 55 lõige 1). Seda sätet kohaldati siiski 6. novembrini 2006, mis oli konstitutsioonikohtu määratud tähtaeg, et valitsusele jääks aega põhiseaduse kooskõlastamiseks Euroopa Liidu ees võetud kohustustega¹⁷. Sel ajal jätkas PL kodanike üleandmist. Poola kriminaalkohtumenetluse seadustikku parandati pärast põhiseaduse läbivaatamist 7. novembril 2006. Kuigi need parandused jõustusid alles 26. detsembril 2006,¹⁸ kohaldatakse põhiseaduse uut artiklit 55 Poola õiguses alates 7. novembrist 2006 ja seda kooskõlas konstitutsioonikohtu otsusega.

Teisel juhul (DE) seevastu pidas konstitutsioonikohus vajalikuks Euroopa vahistamismääruse rakendamiseks vastu võetud seadus tervikuna tühistada, sest mõned sätted olid põhiseadusega vastuolus. Nii katkestas Saksamaa 18. juulist 2005 kuni Saksa uue ülevõtmisseaduse jõustumiseni 2. augustil 2006 oma kodanike üleandmise ja isegi väljaandmise. Saksamaa nõustus teisi tagaotsitavaid üle andma üksnes väljaandmise korras. Seevastu jätkas ta Euroopa vahistamismääruste väljastamist teistele liikmesriikidele¹⁹.

Selline olukord põhjustas õiguskindlusetuse. Vastastikkuse põhimõttele viidates keeldusid kaks liikmesriiki (ES ja HU) sel ajavahemikul tunnustamast Euroopa vahistamismääruseid, mille väljastamist DE jätkas. ES ja HU leidsid nimelt, et kui DE ei kohaldanud enam vastastikusel usaldusel põhinevat lähenemist, ei ole tal õigust nõuda teistelt liikmesriikidelt oma taotluste täitmist mittekodanike üleandmiseks. Olukord lõppes 2. augustil 2006, kui jõustus uus, 20. juulil 2006 vastu võetud ülevõtmisseadus.

Kolmandal juhul (CY) kinnitas ülemkohus, et Küprose kodanike üleandmine on põhiseaduse vastane ning kohustas valitsust tegema nagu Poolaski põhiseadusesse parandus, mis jõustus 28. juulil 2006²⁰. Muudetud uue artikliga 11 kehtestati kodanike üleandmisele siiski ajaline piirang, üleandmine on võimalik ainult pärast Küprose Euroopa Liiduga ühinemise kuupäeva ehk 1. maid 2004 toime pandud tegude puhul. Muudetud põhiseadus võimaldab Küprose kodanike väljaandmist pärast põhiseaduse muutmist toime pandud tegude eest rahvusvaheliste konventsioonide alusel, millega CY on ühinenud.

Huvitav on märkida, et paljudes teistes liikmesriikides kõrgemad kohtud, vastupidi, tugevdasid siseriiklikke õigusakte, mis lubavad kodanike üleandmist (CZ,²¹ EL, PT jt). Tšehhi konstitutsioonikohus asus raamotsuse korrektset ülevõtmist pooldavale

¹⁷ Konstitutsioonikohtu otsus (PL) P 1/05, 27.4.2005, avaldatud konstitutsioonikohtu ametlikus kogumikus (Orzecznictwie Trybunalu Konstytucyjnego. Zbiór urzędowy) 2005, A-seeria, nr 4, punkt 42.

¹⁸ Poola kriminaalkohtumenetluse seadustiku artiklid 607p, 607t, 607w.

¹⁹ Konstitutsioonikohtu otsus (DE), 18.7.2005, BvR 2236/04, kättesaadav ka 58 NJW (Neue Juristische Wochenschrift) 2289 (2005)

²⁰ Ülemkohtu otsus (CY), 7.11.2005, nr 294/2005 (kättesaadav on ka inglisekeelne kokkuvõte: nõukogu dokument nr°14285/05, 11.11.05)

²¹ Konstitutsioonikohtu 3. mai 2006. aasta otsus kohtuasjas 434/2006 Sb.

seisukohale. Konstitutsioonikohus keeldus oma 3. mai 2006. aasta otsuses tühistamast Euroopa vahistamismääruse ülevõtmise seadust, meenutades, et Euroopa Liidu liikmesriikide õigussüsteemidel on üksteise suhtes vastastikuse usalduse kohustus, ka kriminaalõiguse valdkonnas, ning et Euroopa kodakondsusega Tšehhi kodanikud peaksid täitma sellest staatusest tulenevaid kohustusi samamoodi, nagu nad kasutavad sellest tulenevaid õigusi. Järelikult ei ole Tšehhi kodaniku ajutine üleandmine selleks, et tema üle mõistetak kohut või et ta kannaks karistust, vastuolus Tšehhi põhiseadusega, mida ei saa tõlgendada nii, et see takistab Euroopa õigusnormi korrektset ülevõtmist.

Üldiselt rõhutab see tähtsus, mida liikmesriigid peavad omistama oma õigusaktide kooskõlastamisele raamotsuste ülevõtmiseks. Tähelepanelikult tuleb jälgida, mida otsustab Euroopa Kohus seoses Belgia vahekohtu esitatud eelotsusetaotlusega Euroopa Liidu lepingu artikli 35 alusel.

Kõnealuses kohtuasjas esitas advokaatide mittetulundusühing *Advocaten voor de Wereld* Belgia vahekohtusse hagi 19. detsembri 2003. aasta seaduse vastu,²² millega võeti raamotsus Belgias üle, põhjusel, et see on vastuolus Belgia põhiseaduse artiklitega 10 ja 11. Konstitutsioonikohus peatas menetluse ja otsustas esitada Euroopa Kohtule kaks eelotsuse küsimust raamotsuse kokkusobivuse kohta Euroopa Liidu lepingu artikli 34 lõike 2 punktiga b, mille kohaselt võib raamotsuseid vastu võtta ainult liikmesriikide õigusaktide ühtlustamiseks, ning teo topeltkaristatavuse kontrolli nõude kaotamise kokkusobivuse kohta ELi lepingu artikli 6 lõikega 2 ja eelkõige seaduslikkuse põhimõttega kriminaalasjades ning selle sättega tagatud võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtetega.

Oma järeldustes leidis kohtujurist Colomer, et raamotsus ei ole artikli 34 lõike 2 punktiga b ja artikli 2 lõikega 2 vastuolus ning ei riku ei seaduslikkuse põhimõtet kriminaalasjades ega võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet. Euroopa Kohus järgis oma otsuses²³ kohtujuristi arvamust ja lükkas kõik ühingu *Advocaten voor de Wereld* esitatud väited tagasi.

Seega on raamotsusega kehtestatud üleandmiskord kokkuvõttes väga tõhus.

2.2. Ülevõtmise valdavalt positiivne tulemus

2.2.1. *Alates 2005. aastast teatavaks tehtud uued rakendusmeetmed*

Liikmesriikides võetud uued siseriiklikud õigusaktid on eelkõige võimaldanud täpsustada õiguslikku alust, mille põhjal saab siseriiklikul tasandil:

- jätkata karistuse täideviimist tagaotsitava suhtes (artikli 4 lõige 6/BE);²⁴
- määrata eelvangistust isikule Interpoli märke alusel, mille on esitanud liikmesriik, kes ei kuulu veel Schengeni infosüsteemi (artikli 9 lõige 3/NL, SE, PL);²⁵

²² *Moniteur belge*, 22. detsember 2003, teine väljaanne, lk 60075

²³ Euroopa Kohtu 3. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas C-303/05, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata.

²⁴ Esimese aruande punkt 2.2.1.

²⁵ Esimese aruande punkt 2.2.2.

- lubada kaasnevat üleandmist (süütegude eest, millest kõik ei kuulu raamotsuse kohaldamisalasse) (HU)²⁶.

Need meetmed vastavad esimeses aruandes kindlaks määratud ja praktikas kinnitust leidnud vajadusele. Kõnealused meetmed on hea tava, millega võiks arvestada ka liikmesriigid, kus ei ole veel loodud samu võimalusi.

Lisaks tuleb märkida, et:

- CZ muutis oma ülevõtmisseadust, et anda Euroopa vahistamismäärusele täielik tagasiulatuv jõud²⁷. Kõnealune muudatus jõustus 1. juulil 2006. Nagu eespool märgitud, püsib siiski piirang oma riigi kodanike suhtes. Nimelt ei saa vahistamismäärust ikka veel kohaldada Tšehhi kodanike poolt enne 1. novembrit 2004 toime pandud süütegude puhul;
- DE võttis 20. juulil 2006 vastu uue ülevõtmisseaduse, mis jõustus 2. augustil 2006 ja võimaldab täita eespool viidatud konstitutsioonikohtu otsust. Saksa uue seaduse artikkel 80 sätestab siiski kooskõlas konstitutsioonikohtu otsusega, et nn segajuhtumite puhul, kui puuduvad selged viited sise- või välisriikide tasandil, tuleks kontrollida teo topeltkaristatavust ning tagada tasakaal menetluse tõhususe ja väidetava karistatavuse vahel, mis näib olevat vastuolus raamotsusega.
- MT võttis vastu uue seaduse, millega muudetakse MT seadust Euroopa vahistamismääruse ülevõtmise kohta, mis jõustus 19. septembril 2006.

Pärast komisjoni esimese aruande avaldamist teatas SI kavatsusest muuta CZ eeskujul oma õigusakti nii, et Euroopa vahistamismäärus oleks täielikult tagasiulatava jõuga. 1. juunil 2007 ei olnud kõnealust muudatust veel tehtud.

2.2.2. *Pärast esimest hindamist tehtud märkused ja esitatud uus teave*

Enamik liikmesriike vastas komisjoni esimesele aruandele kirjalikult. Lähtuvalt nõukogu avaldatud liikmesriikide märkustest,²⁸ vaatasid komisjoni talitused käesolevale aruandele lisatud dokumendi punkti kaupa läbi. Nendest märkustest moodustab rohkem kui poole teave, mille liikmesriigid oleksid pidanud raamotsuse artikli 34 alusel algselt komisjonile esitama. Veerand märkustest on õigustatud sisuliste või tõlgendamisvigade tõttu esimeses aruandes, ülejäänud osa moodustavad hinnangud, mida komisjon ei jaga, või lihtsalt märkused.

Arvestades neid märkusi ning juhul, kui komisjoni esimese läbivaadatud aruande üldised järeldused jäävad samaks, on ülevõtmine edenenud paremini, kuid tuleb jätkata püüdlusi õigusaktide raamotsusega kooskõlla viimiseks.

²⁶ Euroopa Nõukogu 13. detsembri 1957. aasta isikute väljaandmise Euroopa konventsiooni artikkel 2.

²⁷ Esimese aruande punkt 2.1.1.

²⁸ http://ue.eu.int/cms3_Applications/applications/PolJu/details.asp?lang=FR&cmsid=545&id=66

2.2.3. *Palju on veel vaja teha*

Alates 2005. aastast raamotsuse ülevõtmisel liikmesriikide tehtud edusammude (mis näivad üldiselt rahuldavad) kõrval on endiselt säilinud olulised puudused, mis komisjon oma eelmises aruandes välja tõi.

Lisaks eespool nimetatud probleemidele, mis on seotud Euroopa vahistamismääruse kohaldamisega (CZ ja PL kodanike osas, LU, SI) ja kodanike üleandmisega (CY) on kahetsusväärne, et ülevõtmise osas tuleb ikka veel ära märkida järgmised puudused:

- nõutavate miinimumkaristuste muutmine (artikkel 2 / NL, AT, PL ; artikli 4 lõike 7 punkt b / UK);
- teo topeltkaristatavuse kontrolli taastamine kõigi loetletud 32 süüteo liigi osas (artikkel 2 / IT) või ainult ühe liigi osas (BE, SI²⁹, UK – tingimusel, et osa süüteost on toime pandud riigi territooriumil, PL – süstemaatiliselt oma kodanike puhul);
- õigusasutuste asemel täitesaatva organi määramine, mis on pädev kõikide (artikkel 6 / DK) või osa küsimuste puhul (DE, EE, LV, LT);
- keskasutustele antud volitused lähevad kaugemale kui raamotsuses ettenähtud abistav roll (artikkel 7 / EE, IE, CY);
- vahistamismääruse täitmata jätmise kohustuslike aluste muutmine (artikli 3 lõige 1 / DK, IE); artikli 3 lõige 2 / IE) või koguni selliste keeldumise põhjuste sätestamine, mis on raamotsusest ulatuslikumad (artikli 1 lõige 3 / EL, IE, IT, CY, PL), või mis ei ole selles ette nähtud, nagu raamotsuses sõnaselgelt välistamata lepingute või konventsioonide kohaldamisel põhinevad alused (artikkel 3 / NL, UK). MT uus seadus, millega muudetakse Euroopa vahistamismääruse ülevõtmise seadust, jättis siiski välja mõned keeldumise põhjused, nagu näiteks need, mis põhinevad riigi seaduse artikli 16 lõike 2 ebaõiglastel ja ahistavatel asjaoludel;
- lisatingimuste (artikli 5 lõige 1 / MT, UK ; artikli 5 lõige 3 / NL ; IT) või vormis sätestamata märgete või tõendite nõudmine (artikli 8 lõige 1 / CZ, IT, MT). CZ kohta teatati komisjonile, et justiitsministeeriumi 19. mai 2006. aasta ringkiri näeb ette, et EVM väljastamiseks kasutatav vorm on raamotsuses antud vorm, samas kui ringkiri on Tšehhi õiguses õiguslik vahend. Peale selle on lisateabe taotluste rahuldamine Tšehhi kohtutele kohustuslik ainult siis, kui nad toimivad vahistamismäärust väljastava asutusena. Praktikas näib, et mõned riigid (UK, IE) taotleavad lisateavet peaaegu süstemaatiliselt, või koguni nõuavad vahistamismääruse uuesti väljastamist, mis tekitab probleeme riikidele, kelle õigusaktid seda ei võimalda, ja mis pikendab märkimisväärselt menetluste kestust;
- kodanike üleandmise puhul ajalise piirangu kehtestamine (artikli 4 lõige 6 / CZ ja PL kodanike puhul) või teo topeltkaristatavuse kontrolli (artikli 5 lõige 3 / NL, PL) ning teises liikmesriigis määratud karistuse muutmise taastamine (CZ, NL, PL).

²⁹

SI seaduseelnõu aastaks 2007.

- menetluse ebatäpsused tagaotsitava nõusoleku saamise raames (artikkel 13 / DK ; artikkel 14 / DK).
- väga erinevate „kaasneva üleandmise” tavade (juhud, kus Euroopa vahistamismäärus on lisaks raamotsuses viidatud süüteole seotud ka teiste süütegudega, mis ei kuulu raamotsuse kohaldamisalasse) sõnaselgete sätete puudumise tõttu raamotsuses (artikkel 16). Selline üleandmine on võimalik vähemalt üheksas liikmesriigis (DK, DE, EE, ES, FI, LV, LT, AT, SE). Prantsusmaal otsustab kohus, kas selline üleandmine on võimalik, kuna seaduses ei ole seda võimalust ette nähtud.
- liikmesriigid ei ole sätestanud oma kõrgema astme kohtutele tähtaegu (artikkel 17 / CZ, MT, PT, SK, UK) või on kehtestanud menetlusele maksimaalse tähtaja, mis võib ületada 60 päevase normaaltähtaja (BE) või kassatsioonikaebuse puhul isegi 90 päeva piiri (FR, IT).

3. JÄRELDUS

Käesolev aruanne kinnitab 2004. aasta kohta tehtud üldisi järeldusi. Hoolimata esialgsetest kuni 16 kuu pikkusest viivitusest (IT) ja põhiseadusest tulenevate raskuste tõttu tekkinud tõrgetest vähemalt kahes liikmesriigis (DE osaliselt 2005. ja 2006. aastal, CY), on raamotsust edukalt rakendatud. Euroopa vahistamismäärus toimib kõikides liikmesriikides, sealhulgas Bulgaarias ja Rumeenias alates 1. jaanuarist 2007. Selle positiivne mõju leiab iga päev kinnitust nii kohtuliku kontrolli, tõhususe kui ka kiiruse osas, austades samas põhiõigusi.

Kuigi 2005. aastal täheldati teatavat paranemist ülevõtmisel, ei ole see veel piisav. Nende liikmesriikide, kellel tuleb raamotsuse täiel määral täitmiseks veel pingutusi teha (eriti CZ, DK, EE, IE, IT, CY, LU, MT, NL, PL, SI, UK), loetelu on endiselt pikk.

Käesolev aruanne ei piira hilisemat ja põhjalikku tavade analüüsi. Seetõttu osaleb komisjon täiendavalt Euroopa vahistamismääruse kohaldamise vastastikuses hindamises (võrdsete vahel) ning tema sooviks oli käesoleva aruande ja selle lisaga rõhutada raamotsuse 27 liikmesriigis rakendamise praktilisi aspekte.